

ურარტუ – წარმოშობა და დაცემა

ქუჯი დავითულიანი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარმოდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე პოლიტიკის ანთროპოლოგიაში
მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად*

პოლიტიკის მეცნიერებათა სამაგისტრო პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ზურაბ კვიციანი, პროფესორ ემერიტუსი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2014

აბსტრაქტი

კვლევა „ურარტუ – წარმოშობა და დაცემა“, არის მცდელობა, წარმოვაჩინო ძველი ახლო აღმოსავლეთის ტომობრივი გაერთიანების – რომელიც შემდგომ სახელმწიფოდ იქცა – ურარტუს განვლილი გზა დაბადებიდან განადგურებამდე, ვიმსჯელო მიზეზებზე, თუ რამ განაპირობა მისი სახელმწიფოდ ჩამოყალიბება, გაძლიერება და შემდგომში დაცემა. განვიხილო მისი რელიგია, დამწერლობა, კულტურულ-ეკონომიკური სისტემა და სხვა მოვლენები; შევხვო მეზობელი სახელმწიფოებისა თუ ტომების განვითარებისა და დაპირისპირებების ისტორიას; განვიხილო წყაროები, რომლებიც წარსულიდან დღევანდლამდეა მოღწეული, აღწერო და ვილაპარაკო ურარტუს ტერიტორიის წინარე ისტორიაზე, შევხვო საგარეო და საშინაო ფაქტორების უდიდეს როლს ურარტუს წარმოქმნის საქმეში. ნაშრომში დიდი დრო ეთმობა ხურიტებს, ნაირის ტომებს, დიაენის სამეფოს, ასურეთის იმპერიასა და ამ რეგიონში არსებულ სხვა გაერთიანებებს, რომელთაც ამა თუ იმ დროს გარკვეული კავშირი ჰქონდათ ურარტუსთან.

დასკვნის სახით შეიძლება ითქვას, რომ ასეთ მოკლე დროში არსებული სახელმწიფოს წარმოშობა, განვითარება, დაცემა, თავად ურარტუსთან ერთად მეზობელი ქვეყნებისა თუ ტომობრივი გაერთიანებების დამსახურება გახლდათ, მათ შორის კი უდიდესი როლი ალბათ ასურეთს უნდა მივაკუთვნოთ.

სამიეზო სიტყვები: ურარტუ, ასურეთი, ძველი ახლო აღმოსავლეთი.

Abstract

Research "Urartu-Origin and fall" is an attempt to expose the ancient Near East tribal union's development, which later became a state, path passed by Urartu, from birth to destruction, discuss the reasons, , explain how it turned in state, strengthening and further fall. Discuss its religion, written language, cultural-economical system and other appearance. Tough neighboring states' development and rivalries history. Discuss sources which reached till present days, describe and talk about Urartu's territory's pre-history, to touch the external and internal factors greater role in the formation of Urartu. In work much time is devoted toThe Hurrians, tribes of Nairi,Kingdom of Diauehi, Assyrian Empire and other communities in this region, which in different period time had different influence and connection with Urartu. As a conclusion, can be said that origin, development and fall in such a short period of time, along with Urartu is a merit of neighboring countries and tribal communities development, including Assyria, with the greatest role on it.

Keywords: Urartu, Assyrian , Old Near East.